



Rose Withrow  
Susanna Rantanen  
Sosiaalityön käytäntötutkimus  
Sosiaalityö  
Helsingin yliopisto  
Helmikuu 2022

# Vanhempien osallisuus nuoren avohuollon sijoituksen aikana

## TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Toteutimme tutkimuksen Espoon lastensuojelussa, jossa on valmistunut avohuollon sijoituksista kattava laadullinen tarkastelu (Haapala 2020). Selvitys on ollut osa Valor-projektia. Tarkastelu sijoittuu ajanjaksolle 2018-2020 ja siinä on tilastoitu sijoitusten syitä, kestoja, sukupuoli- ja ikäjakaumaa sekä sijoitusten pituuksia, tavoitteita ja perheen saamia tukitoimia ennen sijoitusta. Selvitys on tehty Efficapäätöksiä läpikäymällä ja avainhenkilöiden fokusryhmähaastatteluilla. Haastatteluiden tarkoituksena on ollut selvittää avohuollon sijoitukseen ammattilaisten tiedon avulla.

## TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tarkoituksenamme oli selvittää, minkälaisena vanhempien osallisuus sijoitusten aikana näyttäytyy niin vanhempien kuin myös työntekijöiden näkökulmasta. Tarkastelimme, miten vanhemmat ovat kokeneet sijoituksen, miten he näkevät tulevaisuuden ja kokevatko he avohuollon sijoituksen väliaikaisena ratkaisuna. Tutkimuksessamme olimme erityisesti kiinnostuneita siitä minkälaisia tukitoimia vanhemmat ovat valmiita ottamaan vastaan avohuollon sijoituksen aikana ja erityisesti sen jälkeen.

## AINEISTO JA ANALYYSI

Alun perin meillä oli tarkoitus haastatella vain sijoitettujen nuorten vanhempia. Vähäisen osallistujamäärän vuoksi haastattelimme myös sijoitettujen nuorten kanssa toimivia työntekijöitä. Haastattelimme yhden sijoitetun lapsen molempaa vanhempaa, yhtä pidempään lastensuojelussa toiminutta ohjaajaa sekä yhden lastensuojelulaitoksen esimiesasemassa toimivaa henkilöä. Analyysimenetelmänä käytämme laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysia.

## TULOKSET

Tarkastelimme tuloksia viiden kohdan kautta:

- 1.) Sijoitukseen johtaneet syyt. Tässä korostui, että syyt sijoitukselle ovat moninaisia, myös odotettuja ja suunnitellusti toteutettuja.
- 2.) Sijoitusten kestot. Teinien avohuollon sijoituksissa korostuu sijoitusten jatkaminen avohuollon sijoituksina. Avohuollon sijoitus helpompi hyväksyä kuin huostaanotto.
- 3.) Tukitoimet ennen sijoitusta. Tässä korostui, että psykiatrisen hoidon aiemmalla toteutumisella sijoituksen tarvetta ei välttämättä olisi ollut.

4.) Tukitoimet sijoituksen jälkeen. Tässä tuli esiin huojennusta tuen jatkumisesta sijoituksen jälkeen jälkihuoltona. Vanhempien välillä eroa tuen odotuksesta, ei välttämättä kaivata/tarvita.

5.) Vanhempien kokemukset. Tässä korostui se, että vanhempien osallisuus vaikuttaa positiivisesti nuoren sijoitukseen ja perhetilanteeseen.

## JATKOTUTKIMUS AIHEITA

- Miten saada vanhempien näkemykset esiin myös silloin, kun ovat pettyneitä avohuollon sijoitukseen tai kokevat, että se ei ole täysin ”vapaaehtoinen”
- Millä perusteilla avohuollon sijoituksia jatketaan hyvinkin pitkään ja ovatko perheet tasavertaisessa asemassa
- Miten avohuollon sijoituksissa näkyy se, että työskentely tähtää lapsen kotiinpaluuseen ja arvioidaanko jatkon tarvetta kolmen kuukauden välein

## LÄHTEET

Haapala, M. *Avohuollon sijoitukset*. Lepjohtoryhmän esitys 17.3.2021.